

Onko Israel uusi energiajätti ?

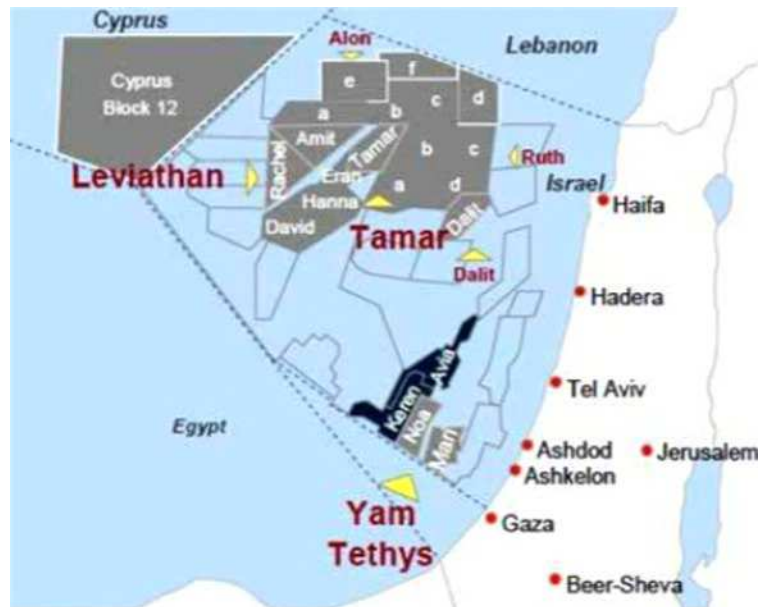
Juhani Aitomaa

Tämä ajankohtainen artikkeli Israelin maakaasusta julkaistiin jo vuonna 2013 Shalom -lehden numerossa 5

Aina tähän saakka maailman energiatalous on ollut pitkälti arabimaiden öljyn varassa. Vasta aivan viime vuosikymmeninä öljyn rinnalle on alkanut tulla muita vaihtoehtoisia energialähteitä. Niiden käyttöönotto on alkanut vähitellen ja yksi suurimmista melko nopeasti käyttöön otettavissa oleva energiavara on maakaasu. Vuonna 2009 texasilaisen Noble Energy -yhtiön johdolla tehdyt tutkimukset Israelin Välimeren rannikolla johtivat läpimurtoon maan energiataloudessa. Tuolloin löydetty maakaasukenttä nimeltään Tamar, sisältää nykyisen arvion mukaan lähes 10 triljoonaa kuutiojalkaa (yksi triljoona sisältää 18 nollaa, yksi kuutiojalka on 0,03 m³) korkealaatuista maakaasua. Tamarin kaasu alkoi virrata Israelin mantereelle Asdodin kaupungin alueelle rakennettuun maakaasulaitokseen maaliskuun lopulla tänä vuonna (2013). Vuonna 2011 sama porausryhmä löysi vielä laajemman maakaasukentän läheltä edellistä. Leviatan kentän maakaasuvarat arvioidaan peräti kaksinkertaisiksi verrattuna Tamariin. Sen arvioidaan tuottavan kaasua vuodesta 2016 alkaen. Löytöhetkellään se oli suurin Välimerellä löydettyistä kaasukentistä ja on sitä edelleen.

Israelista ei tule ainoastaan omavarainen energian suhteen Vaan maakaasua pitäisi riittää runsaasti myös vientiin. Esim. Israelin naapurimaan Jordania sanotaan kiinnostuneen kaasun ostosta. Kaasuputki Jordaniaan olisi halpa ja nopea rakentaa. Euroopan manner on kuitenkin Israelin oletetun kaasuviennin luonnollinen pääkohde. Vuosina 2009–2010 Israel toi Egyptistä n. 40% käyttämästään maakaasusta. Egyptissä tapahtunut vallanvaihto ja politiikan muutos vihamielisemmäksi Israelia kohtaan, sekä muiden naapureiden vihamielisyys ei salli kaasuputkien rakentamista niiden alueiden läpi. Siksi luonnollinen kaasun Vientireitti on meritie. Vientiä Aasiaan on myös väläytelty. Australialainen Woodside-yhtiö omistaa noin kolmasosan Leviatan kentän oikeuksista ja se toimii lähinnä Aasian markkinoilla. Eilatista ajatellaan tulevan kaasuviennin Aasiaan lähtöpaikka.

Ongelmaksi muodostuu kuitenkin Iran, jonka uhka ulottuu aina Punaiselle merelle. Asiantuntijoiden mukaan uhka vaatii Israelin Punaisen meren laivaston vahvistamista. Samoin tulisi toimia sen Välimeren laivaston suhteen.

Israelin merialue ja sen kaasukentät

Israelin kaasulöydöt Välimeren itäosassa ovat osa ns. Levantin altaan uusista kaasulöydöistä. Alue ulottuu Israelin, Kyproksen, Libanonin ja Syyrian merialueille. Koko alueen arvioidaan sisältävän n. 16 000 miljardia m³ kaasua. Arvio alkaa kuitenkin olla jo alamittainen ja todellisen määrän odotetaan kasvavan vielä huomattavasti. Nykyinen määrä on n. 1/3 Venäjän arvioiduista maakaasuvaroista, joiksi kerrotaan 48 000 miljardia m³. Kun Venäjällä arvioidaan sijaitsevan n. 1/3 koko maailman tähän asti löydettyistä maakaasuvaroista, Välimeren löydöt ovat siis erittäin merkitykselliset. Vertailun vuoksi mainittakoon Norjan maakaasuvarat n. 3000 miljardia m³. Tamar maakaasukenttä löytyi 7,3 km syvyydestä (1,7 km vettä ja 5,6 km merenpohjaa). Levantin maakaasun hyödyntämisen suurin este onkin suuri poraussyvyys. Israelin kenttien laajuutta voidaan verrata mm. EU:n 27 maan nykyiseen maakaasun kulutukseen yhteensä, jo Tamar sisältää tästä kulutuksesta vuositasolla yli puolet.

Kenttien metaanikaasun puhtaus on korkealaatuista ja verrattuna esim. saudiöljyyn energian tuotto samasta määrästä on nelinkertainen. Lisäksi maakaasukenttien alta odotetaan löytyvän öljyä. Israel kehittää myös uutta teknologiaa liuskeöljyn tuottamiseksi. Liuskeöljy on kiviainekseen sitoutunut tai hiekkakerrosten välissä olevia ohuita öljykerroksia, joiden hyödyntäminen on vaikeaa ja kallista. Israelissa on lupaavia esiintymiä. Poraustekniikan kehittymisen kautta eri puolilla maailmaa on kuitenkin valmiuksia alkaa hyödyntää liuskeöljyesiintymiä suuremmissa mittakaavassa. Kaikkia ongelmia laajamittaisen tuotannon suhteen ei vielä ole kuitenkaan ratkaistu Tamarin ja Leviatanin lisäksi pienempiä israelilaisia kaasukenttiä ovat mm. Dalit, Alon ja Ruth. Muitakin löytöjä on odotettavissa. Noble Energy -yhtiö on tehnyt porauksia myös Kyproksen merialueella ja sieltä löytyneen Afrodite -kentän maakaasuvaroiksi arvioidaan sama määrä mitä Tamar sisältää. Kypros ei siis pidemmällä aikavälillä ehkä olekaan niin konkurssikypsä valtio mitä on ajateltu.

Tamar-kaasukentän poraustorni

Osa venäläisistä sijoittajista olikin valmiina sijoittamaan varojaan Kyproksen maakaasuun. Maan holtiton kasinotalous viivästyttää kuitenkin näitä hankkeita. Jos Israel ja Kypros yhdistävät voimansa maakaasukenttien tuotantoon ottamiseksi, se hyödyttää kumpaakin maata ja erityisesti Kyprosta. Maiden merialueiden tähänastisten maakaasulöytöjen

yhdessä arvioidaan tuottavan yhtä paljon mitä 27 EU valtiota kuluttaa noin kahdessa vuodessa. Verrattuna Israelin merialueeseen Kyproksen alue on kaiken lisäksi vielä laajalti tutkimaton. Alueen poliittinen ja sotilaallinen epävakaus on omiaan heikentämään kaikkien alueen maiden taloutta. Mubarakin aikana Egyptin kaasunvienti Israeliin oli yksi konkreettinen tapa ylläpitää rauhaa maiden välillä. Egyptin liike-elämä hyötyi vuositasolla huomattavasti kaupankäynnistä Israelin kanssa. Kun Gazan edustalta vuonna 2000 löydettiin pienempi maakaasukenttä, sen toivottiin samoin toimivan konkreettisena rauhanvahvistamisena palestiinalaishallinnon ja Israelin välillä Israelin ostaessa kaasua palestiinalaisilta. Kauppa olisi ollut tuottoisaa myös Gazan taloudelle. Hamasin vallankaappauksen myötä vuonna 2007 nämäkin toiveet osoittautuivat kuitenkin turhiksi.

Israel on suostunut siihen, että Gazan edustan merialue kuuluu palestiinalaisille. Gazan kaasukentän oikeudet omistaa British Gas Group, joka aiemmin omisti oikeudet myös edellä mainittuihin Israelin kaasukenttiin mutta myi oikeutensa 2000 -luvun alkupuolella. Palestiinalaiselle taloudelle ja hyvinvoinnin lisäämiselle maakaasun hyödyntäminen olisi ensiarvoisen tärkeää. Kun Israel ei enää ole riippuvainen Egyptin ja Gazan alueen kaasuvaroista, palestiinalaiset hyötyisivät suuresti rauhasta Israelin kanssa saadessaan edullista ja puhdasta energiaa Israelin laajenevan maakaasuputkiston kautta. Sen välityksellä voitaisiin toimittaa myös Gazan kaasukentän tulevaisuuden tuotanto. Mainittakoon, että nytkin Israel toimittaa sähköä palestiinalaisille mutta nämä eivät maksa siitä Israelille. Gazan kentän vuotuinen tuotto vastaisi suurin piirtein tätä summaa. Israelin kansallinen sähköyhtiö Israel Electric Corporation (IEC) menettää vuosittain suuren summan tästä "hyväntekeväisyydestä".

Kun Israelin merialueen kaasulöydöt tulivat julkisuuteen, Libanonissa majaileva Hizbullah terroristijärjestö väitti löytöjen sijaitsevan Libanonin alueilla ja kuuluvan sille. Libanonin hallitus on kuitenkin myöntänyt Israelin oikeudet ko. alueeseen. Raamattu antaa ymmärtää Israelin maan olevan rikas. Esim. 4. Moos. 14:82 "jos Herra on meille suosiollinen, niin hän vie meidät siihen maahan ja antaa sen meille, maan, joka vuotaa maitoa ja mettä." Sanonta "maitoa ja mettä" toistuu usein VT:ssa, kun Israelin maata kuvataan. Sillä tarkoitetaan viljavaa ja luonnonrikkauksia sisältävää maata. Sellainen Israel onkin ja

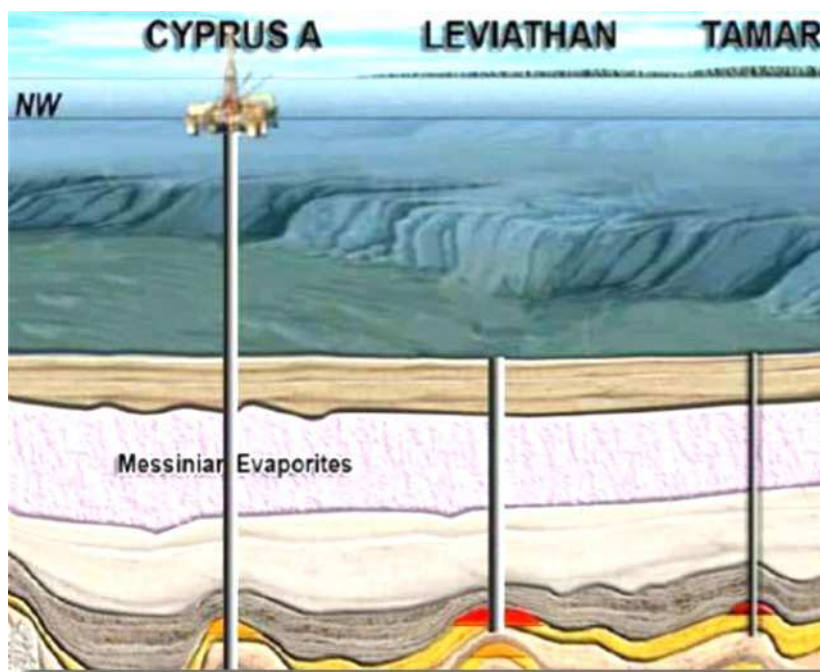
Maakaasuputkistoa

nykyiset löydöt todistavat Raamatun paikkansapitävyyttä. Mutta kuten Hizbullahin esimerkki osoittaa, Israelilla on monia kadehtijoita ja niitä, jotka sitä vihaavat.

Hesekielin kirjan luku 38 profetoi, kuinka eräs voimakas maailmanvalta liittolaisineen tulee käyttäytymään: "Pitkien aikojen perästä sinä saat määräyksen, vuotten lopulla sinun on karattava maahan, joka on tointunut miekan jäljiltä, koottu monien kansain seasta, mentävä *Israelin vuorille*, jotka kauan aikaa olivat olleet rauniomaana; se on tuotu pois kansojen seasta, ja he asuvat turvallisina kaikki tyynni. Sinä hyökkäät kuin rajuilma, tulet kuin pilvi, peittääksesi maan, sinä ja kaikki sotalaumasasi ja lukuisat kansat, jotka ovat sinun kanssasi. Näin sanoo Herra, Herra: Mutta sinä päivänä tulee mieleesi jotakin, ja sinä mietit pahan juonen ja sanot: Minä hyökkään suojattomaan maahan, karkaan rauhallisten ihmisten kimppuun, jotka asuvat turvallisina – asuvat muuria vailla kaikki tyynni, ja joilla ei ole salpoja, ei ovia. Sinä aiot saalista saada, ryöstettävää ryöstää, ojentaa kätesi raunioita kohti, jotka on saatu asutuiksi, ja kansaa kohti, *joka on koottu pakanakansain seasta*, joka on hankkinut karjaa ja omaisuutta ja asuu maan navassa. Saba ja Dedan ja Tarsiin

kauppiaat ja kaikki heidän nuoret jaloheuransa kyselevät sinulta: "Oletko sinä menossa saalista saamaan, ryöstettävää ryöstämään? Oletko koonnut joukkosi kantamaan hopeata ja kultaa, ottamaan karjaa ja omaisuutta, suurta saalista saamaan?" (8–13).

Vielä pitkälle 1900 luvun puolelle Israelin maa ei olisi houkuttanut moista sotaliittoutumaa hyökkäämään sinne "suurta saalista saamaan". Kun mahdollisen saaliin määrä lisääntyy, lisääntyy myös Israelin vihollisten kateus ja vihamielisyys. Nykymaailmassa energiantarve kasvaa kasvamistaan ja etenkin ns. "puhtaan" energian, jota maakaasunkin sanotaan edustavan. Mitä muita rikkauksia Israelin maa- ja merialue vielä sisältää se nähdään tulevaisuudessa. Lopputulos tälle Israelin tuhoamiseen tähtäävälle yritykselle kerrotaan jakeesta 14 alkaen: "Sentähden ennusta, ihmislapsi, ja sano Googille: Näin sanoo Herra, Herra: Sinä päivänä sinä kyllä huomaat, että minun kansani Israel asuu turvallisena..."

Hayainnollinen kuva kaasuesiintymien porauksista